

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. joulukuuta 2021
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2021/0375(COD)

14386/21
ADD 3

AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	25. marraskuuta 2021
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Ed. asiak. nro:	ST 14388/21 – COM(2021) 734 final – SEC(2021)577 final – SWD(2021)359 final
Kom:n asiak. nro:	SWD(2021) 360 final
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta (uudelleenlaadittu) – Tiivistelmä vaikutustenarvioinnista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2021) 360 final.

Liite: SWD(2021) 360 final

Bryssel 25.11.2021
SWD(2021) 360 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

**Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden
perussäännöstä ja rahoituksesta (uudelleenlaadittu)**

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Vaikutustenarviointi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta annetun asetuksen 1141/2014 tarkistamisesta
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
Euroopan tason poliittiset puolueet ovat valtioiden rajat ylittäviä puolueiden yhteenliittymiä, joiden tavoitteena on myötävaikuttaa ”eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen” (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 10 artiklan 4 kohta). Niiden perussäännöstä ja rahoituksesta säädetään asetuksessa 1141/2014. Asetusta muutettiin kahdesti ennen vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleja, mutta seuraavia asioita koskevissa säännöksissä on parantamisen varaa: - rahoitus - EU:n arvot, demokratia ja läpinäkyvyys - täytäntöönpano ja hallinnollinen rasite.
Mitä on tarkoitus saada aikaan?
Tarkistuksen päätavoitteet ovat seuraavat: 1. Parannetaan lainsäädäntökehystä, jonka avulla Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt voivat täyttää tehtävänsä eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumisessa, varmistamalla SEU-sopimuksen 10 artiklassa vahvistettujen demokratian periaatteiden noudattaminen. 2. Varmistetaan, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt noudattavat paremmin SEU-sopimuksen 2 artiklaan kirjattuja EU:n arvoja. 3. Varmistetaan paremmin Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden moitteeton varainhoito, varmistetaan asetuksen asianmukainen täytäntöönpano ja vähennetään hallinnollista rasitetta.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Aloite perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 224 artiklaan, jonka mukaan ”Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäädäntömenettelyä noudattaen annettavilla asetuksilla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja Euroopan tasolla toimivia poliittisia puolueita ja erityisesti niiden rahoitusta koskevat säännöt”. Koska perussopimuksessa määrätään Euroopan tason poliittisia puolueita koskevien sääntöjen vahvistamisesta asetuksella, kaikki voimassa olevien sääntöjen muutokset on vahvistettava EU:n tasolla SEUT-sopimuksen 224 artiklan mukaisesti.
B. Ratkaisut
Mitkä ovat vaihtoehdot tavoitteiden saavuttamiseksi? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei, miksi ei?
Perusskenaario (vaihtoehto 1) on säilyttää nykytilanne eikä tarkistaa asetusta 1141/2014, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2019/493. Tämä vaihtoehto jättää kuitenkin edellä

mainitut ongelmat ratkaisematta eikä välttämättä sovellu tulevaan kehitykseen.

Vaihtoehdossa 2 keskitytään asetuksen rahoitussäännösten tarkistamiseen. Tämä vaihtoehto vastaa täysin puheenjohtaja von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissaan¹ antamaa sitoumusta esittää Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman mukaisia lainsäädäntöehdotuksia, joilla lisätään maksullisen poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä ja selkeytetään Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta koskevia sääntöjä. Tämä vaihtoehto parantaisi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden taloudellista elinkelpoisuutta, parantaisi suojaa lahjoitusten kautta tapahtuvalta ulkomaiselta sekaantumiselta ja antaisi Euroopan tason poliittisille puolueille ja säätiöille mahdollisuuden merkityksellisempiin suhteisiin EU:n ulkopuolisissa maissa toimivien samanmielisten jäsenpuolueiden kanssa.

Vaihtoehto 3 menee pelkästään rahoitussäännösten tarkistamista pidemmälle siten, että siinä muutetaan myös muuta asetuksen tekstiä, jota olisi komission analyysin ja sidosryhmiltä saadun palautteen mukaan hyödyllistä paikoin parantaa. Tähän vaihtoehtoon sisältyy rahoitussäännösten tarkistamisen lisäksi hallinnollisen rasituksen keventäminen, täytäntöönpanon valvonnan ja seuraamusjärjestelmän vahvistaminen, EU:n arvojen noudattamista koskevan tarkistusmenettelyn käyttöönotto ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen.

Vaikutustenarvioinnissa ehdotetaan vaihtoehtoa 3, koska tämä vaihtoehto palvelee parhaiten tarkistuksen yleisiä tavoitteita.

Mitkä ovat eri sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt, Euroopan tason poliittisista puolueista ja säätiöistä vastaava viranomais ja Euroopan parlamentin tulojen ja menojen hyväksyjä olivat yhtä mieltä siitä, että asetus 1141/2014 tarjoaa hyödyllisen oikeudellisen kehyksen niiden toiminnalle ja että sillä luotu järjestelmä ei kaipaakaan perusteellista muutosta. Ne kuitenkin ilmoittivat komissiolle epävirallisissa kuulemisissa useista puutteista.

Nämä huomautukset saivat vahvistusta Euroopan parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan (AFCO) mietintöluonnoksessa.

Komissio järjesti vuonna 2021 myös avoimen julkisen kuulemisen 30. maaliskuuta ja 22. kesäkuuta välisenä aikana. Siihen saatiin vastauksia EU:n kansalaisilta, kansalaisjärjestöiltä, jäsenvaltioilta, yhdeltä tutkimusorganisaatiolta, yhdeltä yritykseltä sekä muilta organisaatioilta. Vaikka suurin osa vastaajista piti asetusta 1141/2014 joko hyödyllisenä tai erittäin hyödyllisenä, ne katsoivat, että Euroopan tason poliittisilta puolueilta puuttui näkyvyyttä eikä niillä ollut valmiuksia täyttää perussopimuksen mukaista tehtäväänsä.

Lisäksi komissio hyödynsi Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmaa koskevasta avoimesta julkisesta kuulemisesta (15. heinäkuuta – 15. syyskuuta 2020) saatua palautetta. Asetuksen 1141/2014 tarkistuksen laajuus ja erityinen painotus rahoituksen sekä kansallisen ja Euroopan tason välisten yhteyksien läpinäkyvyyden lisäämiseen saivat siinä laajaa kannatusta.

Komissio kävi aiheesta myös laajaa keskustelua lainsäädäntövallan käyttäjien kanssa, erityisesti neuvoston yleisten asioiden työryhmässä toimivien jäsenvaltioiden edustajien, AFCO-valiokunnan jäsenten ja parlamentin poliittisten ryhmien koordinaattoreiden välityksellä.

Sidosryhmät ilmaisivat näissä epävirallisissa ja virallisissa kuulemisissa tukensa lainsäädännön

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

tarkistamiselle kohdennetuilla muutoksilla, joilla puututaan kaikkiin havaittuihin ongelmiin.
C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?
Vaihtoehto 3 on parhaaksi arvioitu vaihtoehto, koska siinä puututaan kokonaisvaltaisesti kaikkiin havaittuihin ongelmiin ja varmistetaan mahdollisimman suuri myönteinen vaikutus kaikkiin sidosryhmiin. Tässä ehdotetussa toimintavaihtoehdossa kaavaillut toimenpiteet palvelisivat parhaiten tarkistuksen yleisiä tavoitteita. Se sisältää yhdistelmän toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on korjata rahoitussäännöksissä vielä olevat puutteet, edistää EU:n arvoja, demokratiaa ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa asetuksen täytäntöönpanon valvontaa ja keventää hallinnollista taakkaa ja auttaa siten Euroopan tason poliittisia puolueita ja säätiöitä täyttämään perussopimuksen mukaiset tehtävänsä.
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?
Joidenkin toimenpiteiden, joilla pyritään vahvistamaan Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden rahoitustoimien raportointijärjestelmää, integrointi saattaa olla monimutkaisempaa. Tämä alkuvaiheen hallinnollinen rasite kuitenkin kompensoituu sillä, että asetuksen mukainen tämänhetkinen kaksinkertainen kirjanpito poistuu.
Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?
Ei merkittäviä vaikutuksia. Asetuksen erityisluonteen vuoksi se vaikuttaa suoraan 20 organisaatioon (10:een Euroopan tason poliittiseen puolueeseen ja 10:een niitä lähellä olevaan Euroopan tason poliittiseen säätiöön), Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaavaan viranomaiseen ja Euroopan parlamentin tulojen ja menojen hyväksyntään, joten vaihtoehdolla on lähes mitätön vaikutus ympäristöön, talouteen ja yhteiskuntaan.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Ks. edellinen vastaus.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Vaikutustenarvioinnissa keskitytään vaikutuksiin, joita vaihtoehdoilla on perusoikeuksiin ja demokratiaan eli Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden roolin vahvistamiseen eurooppalaisen demokraattisen toimintaympäristön edistämiseksi. Samalla Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden varainhoito saatetaan terveemmälle pohjalle ja läpinäkyvyyttä lisätään, mikä hyödyttää viime kädessä EU:n äänestäjiä ja antaa heille mahdollisuuden tehdä parempaan tietoon perustuvia valintoja ennen Euroopan parlamentin vaaleja.
Suhteellisuusperiaate
Ehdotus on oikeasuhteinen, koska se ei edellytä järjestelmän täydellistä uudistamista, vaan se kohdistuu ainoastaan sidosryhmien havaitsemiin asetuksen kahden edellisen tarkistuksen jälkeen jäljellä oleviin puutteisiin.
D. Seuranta

Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?

Asetuksen 38 artiklaan sisältyy tarkistuslauseke, jonka mukaan Euroopan parlamentin on Euroopan tason poliittisista puolueista ja säätiöistä vastaavaa viranomaista kuultuaan julkaistava viiden vuoden välein kertomus asetuksen soveltamisesta. Kertomuksessa on tarvittaessa esitettävä perussääntöä ja rahoitusta koskevaan järjestelmään tehtäviä muutoksia.

Komission on annettava oma kertomuksensa asetuksen soveltamisesta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua parlamentin kertomuksen julkaisemisesta. Tähän kertomukseen voidaan tarvittaessa liittää lainsäädäntöehdotus asetuksen muuttamiseksi edelleen.